

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Karla Šimky a soudkyň JUDr. Miluše Doškové a Mgr. Evy Šonkové v právní věci žalobce: **M. Z.,** zastoupený Mgr. Jindřichem Lechovským, advokátem se sídlem Šlejnická 1547/13, Praha 6, proti žalované: **Policie České republiky, Krajské ředitelství policie hl. m. Prahy, Odbor cizinecké policie, Oddělení pobytové kontroly, pátrání a eskort,** se sídlem Kaplanova 2055/44, Praha 4, ve věci žaloby proti rozhodnutí žalované ze dne 9. 4. 2017, č. j. KRPA-129949-18/ČJ-2017-000022, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 10. 5. 2017, č. j. 2A 51/2017 - 30,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalované **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I. Rozhodnutí městského soudu a jemu předcházející rozhodnutí žalované

[1] Rozsudkem ze dne 10. 5. 2017, č. j. 2A 51/2017 - 30, Městský soud v Praze zamítl žalobu, kterou se žalobce domáhal zrušení rozhodnutí žalované ze dne 9. 4. 2017, č. j. KRPA-129949-18/ČJ-2017-000022, jímž bylo rozhodnuto o zajištění žalobce podle § 124 odst. 1 písm. b) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále „zákon o pobytu

cizinců“), s tím, že doba zajištění byla stanovena na 30 dnů ode dne omezení osobní svobody.

[2] Krajský soud v odůvodnění napadeného rozsudku nejprve zrekapituloval dosavadní průběh dané věci a skutková zjištění plynoucí z obsahu správního spisu. Zdůraznil přitom, že žalovanou bylo postaveno najisto, že žalobce se vědomě prokázal padělaným dokladem totožnosti, který vydával za doklad pravý a vlastní. Jednání žalobce tedy městský soud shledal vědomým, přičemž se jím žalobce zjevně snažil získat pro sebe příznivější postavení občana EU.

[3] Městský soud dále uvedl, že prokazování se padělaným dokladem, jak učinil žalobce, je svojí podstatou jednáním závažným, které mimo konsekvencí ve smyslu zákona o pobytu cizinců je i trestným činem. Zároveň konstatoval, že je-li důvěra správního orgánu v určitou osobu natolik oslabena, přichází v úvahu jiný postup, než kterým je zajištění, pouze za zcela mimořádné situace. Jakkoliv je totiž nutné upřednostnit zvláštní opatření podle § 123b a § 123c zákona o pobytu cizinců, nelze tak činit absolutně. Zejména v případech, kdy se cizinec dopustí závažného jednání, jakým je zde prokázání se padělaným dokladem. Městský soud současně poukázal na § 123b odst. 3 zákona o pobytu cizinců, ze kterého vyplývá, že shledá-li správní orgán důvodnou obavu, že cizinec bude výkon správního vyhoštění mařit nebo se mu vyhýbat, ke zvláštnímu opatření nepřistoupí.

[4] Podle závěru městského soudu žalovaná v napadeném rozhodnutí řádně konstatovala, z jakých důvodů uložení mírnějších opatření považuje nejen za nemožné, ale rovněž za neúčelné. Žalobce podle ní neskýtá záruku plnění uložených povinností, neboť z jeho předešlého jednání je zjevný úmysl neopustit území České republiky, přičemž by si mohl opětovně opatřit jinou falešnou identitu či doklady. Žalobce učiněným protiprávním jednáním též demonstroval svůj postoj k dodržování právního pořádku České republiky. Žalovaná tudíž svých povinností dostála, když v souladu s § 123b odst. 3 zákona o pobytu cizinců zkoumala, zda by případný výkon správního vyhoštění mohl být v důsledku uložení mírnějších opatření ohrožen.

[5] Konkrétně zvláštní opatření podle § 123b písm. a) zákona o pobytu cizinců, podle něhož je cizinec povinen oznámit policii adresu místa pobytu, zdržovat se tam, každou jeho změnu oznámit následující pracovní den policii a ve stanovené době se na adrese místa pobytu zdržovat za účelem provedení pobytové kontroly, žalovaná posoudila dle městského soudu zcela dostatečně, když ve shodě se zjištěným skutkovým stavem a vyjádřením žalobce konstatovala, že poštovní schránka ani zvonek nejsou označeny jménem žalobce. Žalobce rovněž na adrese B. 16, P. 4 – N., kde pobývá jeho manželka, není hlášen. Žalovaná proto vyhodnotila, že by žalobce mohl být na uvedené adrese nedostupný.

[6] Ohledně složení finanční záruky pak bylo podstatné tvrzení samotného žalobce, že nemá finanční prostředky na její poskytnutí.

[7] Městský soud se též neztotožnil s námitkou žalobce, že se žalovaná nevyjádřila k možnosti uložení zvláštního opatření ve smyslu § 123b písm. c) zákona o pobytu cizinců, podle něhož je cizinec povinen se osobně hlásit policii v době policií stanovené. Žalovaná,

byť tak mohla učinit explicitněji, v napadeném rozhodnutí uvedla, že uložení zvláštních opatření je neúčelné a vzhledem k poměrům žalobce i nemožné. Dále uvedla, že žalobce jako osoba, která vědomě a úmyslně nerespektuje povinnosti jí uložené, prokazuje se dokladem, o kterém ví, že není pravý, neskýtá záruku, že bude spolupracovat s orgány policie. Tímto dle závěru městského soudu žalovaná jasně vyjádřila své stanovisko k užití zvláštního opatření. Vše výše uvedené je navíc podle městského soudu nutné vykládat i ve světle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 10. 2016, č. j. 10 Azs 102/2016 – 56, z něhož vyplývá, že pokud cizinec neplní zákonem uložené povinnosti, tedy pobývat na území České republiky pouze s oprávněním k pobytu, neskýtá záruku, že bude plnit povinnosti správním orgánem uložené.

[8] Městský soud tak uzavřel, že žalovaná dostatečně srozumitelně a obsáhle uvedla, proč nepřistoupila k uložení zvláštních opatření dle zákona o pobytu cizinců, když vyjádřila svoji důvodnou obavu, že žalobce bude mařit či ztěžovat výkon rozhodnutí. Žalovaná přitom správně odkázala na předešlé jednání žalobce spočívající ve vědomém vyhýbání se plnění povinností cizince, ve snaze získat příznivější postavení občana EU. Vzhledem k oslabené důvěře v osobu žalobce tudíž nebylo možné dovozovat, že by se žalobce výkonu rozhodnutí dobrovolně podrobil a s policií spolupracoval. Pokud tedy žalovaná vyhodnotila, že by aplikace zvláštních opatření nebyla v daném případě účelná (§ 123b odst. 3 zákona o pobytu cizinců), nelze jí bez dalšího klást k tíži, že nezvažovala jejich samotné použití.

II. Kasační stížnost žalobce

[9] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) proti tomuto rozsudku podal v zákonné lhůtě kasační stížnost opřenou o § 103 odst. 1 písm. b) zákona č. 150/2002 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“).

[10] V kasační stížnosti stěžovatel zopakoval, že žalovaná nesprávně a nedostatečně posoudila možnost uložení zvláštních opatření podle § 123b a § 123c zákona o pobytu cizinců, když jej zajistila, ačkoliv důkladně nezvážila konkrétní okolnosti daného případu. Žalovaná své hodnocení založila pouze na tom, že se stěžovatel policistům prokázal padělaným rumunským dokladem.

[11] Stěžovatel pak nesouhlasil s názorem městského soudu, podle kterého je možné aprobovat soustavnou praxi žalované, která přistupuje k zajištění každého cizince, jenž se prokáže padělanými osobními doklady, odkazem na zásadu stejného či obdobného rozhodování ve věci. Skutečnost, že stěžovatel předložil padělaný doklad totožnosti, totiž nemohla vést automaticky k závěru, že by byla vyloučena možnost aplikace zvláštních opatření podle zákona o pobytu cizinců, a to s ohledem na nepřípustně paušalizující povahu takového názoru. Žalovaná i městský soud tak podle stěžovatele dostatečně nezkoumaly jeho individuální situaci. Především se jednalo o to, že stěžovatel nezavdal důvod domnívat se, že rozhodnutí žalované nebude respektovat, přičemž je třeba zdůraznit to, že byl fakticky oprávněn legálně na území České republiky pobývat s ohledem na platné schengenské vízum. Předložení jiného dokladu podle něj bylo způsobeno stresem z policejní kontroly a skutečností, že si platný pas s vízem zapomněl v místě pobytu (tj. v bytě manželky). K tomu stěžovatel doplnil, že nepravý doklad nikdy v minulosti

nepoužil a ani při předmětné pobytové kontrole jej nepředložil s úmyslem získat jakoukoliv neoprávněnou výhodu.

[12] Stěžovatel dále upozornil na to, že se již v průběhu správního řízení vyjádřil tak, že případné rozhodnutí o správním vyhoštění hodlá respektovat. Prokázání se nepravým dokladem bylo jeho jediným a ojedinělým protiprávním jednáním. Tímto zároveň nemohl získat jakoukoliv výhodu, neboť v rozhodnou dobu disponoval platným vízem. Z uvedeného je tudíž zřejmé, že se stěžovatel zachoval zkratkovitě, a to ze stresu a strachu, že si svůj pravý a platný doklad zapomněl. Paušální závěr o jeho nedůvěryhodnosti je tedy nepřípadný, když odmítnutí aplikace zvláštních opatření založené v zásadě na jediném prokázání se stěžovatele padělaným rumunským dokladem nemůže obstát. Jelikož městský soud vytýkaná pochybení nezohlednil, zatížil vadou nezákonnosti i nyní napadený rozsudek.

[13] Ze všech uvedených důvodů stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek městského soudu zrušil a současně s ním zrušil i rozhodnutí žalované a věc jí vrátil k dalšímu řízení.

[14] Žalovaná se ke kasační stížnosti nevyjádřila.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[15] Nejprve se v dané věci Nejvyšší správní soud zabýval otázkou, zda se v jejím rámci projeví změna, kterou přinesla novelizace zákona o pobytu cizinců provedená s účinností od 15. 8. 2017 zákonem č. 222/2017 Sb. Ve smyslu (nového) aktuálně účinného znění § 172 odst. 6 zákona o pobytu cizinců by totiž skutečnost, že stěžovatel již není v průběhu řízení o kasační stížnosti nadále zajištěn, vedla k zastavení takového řízení. Přechodná ustanovení výše zmíněné novely jsou však formulována z legislativnětechnického pohledu neobvykle a na první pohled neposkytují jednoznačnou odpověď na to, zda se nové pravidlo prosadí i v situaci, kdy byla kasační stížnost podána ještě za účinnosti předchozí právní úpravy.

[16] V procesním právu se uplatňuje obecné pravidlo, podle něhož soud postupuje podle procesního předpisu ve znění účinném v době rozhodování. V tomto případě tedy Nejvyšší správní soud vážil, zda je namístě aplikovat článek II bod 1 přechodných ustanovení k novele zákona o pobytu cizinců (zákon č. 222/2017 Sb.), a dokončit řízení o kasační stížnosti podle původní právní úpravy, která nepočítala s vyloučením meritorního rozhodnutí v případě, že cizinec již není nadále zajištěn. Dospěl přitom k závěru, že pro tento postup existují důvody, které převáží výše uvedené obecné pravidlo postupu podle procesní úpravy účinné v době rozhodování soudu.

[17] Těmito důvody jsou samotné principy právního státu, konkrétně princip dělby moci, a dále právo na spravedlivý proces zahrnující předvídatelnost soudního rozhodování ve spojení s očekáváním jistého postupu soudu vzniklým účastníku v okamžiku, kdy řízení svým úkonem zahájil. Tyto principy vylučují jakýkoliv zásah zákonodárce do výkonu spravedlnosti mající za cíl ovlivnit soudní rozhodnutí v určitém (zahájeném) sporu, pokud k takovému zásahu neexistují závažné důvody v obecném zájmu (srov. rozsudky

Evropského soudu pro lidská práva ze dne 28. 10. 1999, stížnosti č. 24846/94, 34165/96 a 34173/96, ve věci *Zielinski, Pradal a Gonzalez a ostatní proti Francii*, nebo ze dne 9. 12. 1994, stížnost č. 13427/87, ve věci *Stran Greek Rafineries a Stratis Andreadis proti Řecku*).

[18] Stěžovatel podal kasační stížnost v době, kdy zákon o pobytu cizinců nevylučoval jeho věc z meritorního přezkumu Nejvyšším správním soudem z důvodu ukončení zajištění, a tudíž mohl legitimně očekávat, že jeho kasační stížnost bude projednána. Nejvyšší správní soud zároveň neshledal žádné závažné důvody, proč by měl v obecném zájmu rezignovat na přezkum zákonnosti rozsudku městského soudu ve věci zajištění stěžovatele, a proto následoval článek II bod 1 zákona č. 222/2017 Sb. a kasační námitky stěžovatele věcně posoudil s přesvědčením, že jde o postup ústavně konformní. Ostatně, totožným způsobem postupoval Nejvyšší správní soud již dříve v typově obdobných věcech vedených pod sp. zn. 2 Azs 229/2017, 1 Azs 275/2017 a 1 Azs 303/2017.

[19] Nejvyšší správní soud následně přezkoumal napadený rozsudek v souladu s § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které uplatnil stěžovatel v podané kasační stížnosti, a přitom neshledal vady uvedené v odstavci 4, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

[20] Podle § 124 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců *je policie oprávněna zajistit cizince staršího 15 let, jemuž bylo doručeno oznámení o zahájení řízení o správním vyhoštění anebo o jehož správním vyhoštění již bylo pravomocně rozhodnuto nebo mu byl uložen jiným členským státem Evropské unie zákaz vstupu platný pro území členských států Evropské unie a nepostačuje uložení zvláštního opatření za účelem vycestování, pokud je nebezpečí, že by cizinec mohl mařit nebo ztěžovat výkon rozhodnutí o správním vyhoštění, zejména tím, že v řízení uvedl nepravdivé údaje o totožnosti, místě pobytu, odmítl tyto údaje uvést anebo vyjádřil úmysl území neopustit nebo pokud je takový úmysl zjevný z jeho jednání.*

[21] Podle § 123b odst. 1 zákona o pobytu cizinců *je zvláštním opatřením za účelem vycestování cizince z území (dále jen „zvláštní opatření za účelem vycestování“) a) povinnost cizince oznámit policii adresu místa pobytu, zdržovat se tam, každou jeho změnu oznámit následující pracovní den policii a ve stanovené době se na adrese místa pobytu zdržovat za účelem provedení pobytové kontroly, b) složení peněžních prostředků ve volně směnitelné měně ve výši předpokládaných nákladů spojených se správním vyhoštěním (dále jen „finanční záruka“) cizincem, kterému je zvláštní opatření za účelem vycestování uloženo; peněžní prostředky za cizince může složit státní občan České republiky nebo cizinec s povoleným dlouhodobým anebo trvalým pobytem na území (dále jen „složitel“), nebo c) povinnost cizince osobně se hlásit policii v době policií stanovené.*

[22] K tomu je třeba upozornit na skutečnost, že zákon o pobytu cizinců v tomto rozsahu transponuje čl. 15 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/115/ES, ze dne 16. 12. 2008, o společných normách a postupech v členských státech při navracení neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí (návratová směrnice), podle kterého nemohou-li být v konkrétním případě účinně uplatněna jiná dostatečně účinná, avšak mírnější donucovací opatření, mohou členské státy zajistit pouze státního příslušníka třetí země, o jehož navrácení probíhá řízení, za účelem přípravy návratu nebo výkonu

vyhoštění. Rozsudek Soudního dvora Evropské unie ze dne 28. 4. 2011, *Hassen El Dridi,* věc C-61/11, jehož se stěžovatel v kasační stížnosti dovolává, pak k návratové směrnici zmiňuje požadavek, aby členské státy uskutečňovaly vyhoštění prostřednictvím co nejmírnějších donucovacích opatření.

[23] V obecné rovině zajištění podle zákona o pobytu cizinců představuje zcela mimořádný institut, neboť pro cizince znamená omezení jeho osobní svobody. Jedná se tak o citelný zásah do jednoho ze základních práv jednotlivce zaručeného čl. 8 Listiny základních práv a svobod, a jako takový může být přípustný jen za podmínek přísně vymezených nejen zákonem, ale především ústavním pořádkem (viz např. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 11. 2011, č. j. 7 As 79/2010 – 150, rozsudek téhož soudu ze dne 22. 7. 2010, č. j. 9 As 5/2010 – 74, či nález Ústavního soudu ze dne 12. 5. 2009, sp. zn. Pl. ÚS 10/08).

[24] Nejvyšší správní soud proto připomíná, že zajištění cizince za účelem jeho vyhoštění nesmí být automatismem. Zákon o pobytu cizinců jednoznačně směřuje k subsidiaritě zajištění, které by mělo být použito pouze tehdy, nepostačuje-li uložení zvláštního opatření za účelem vycestování. Svoji roli v této souvislosti hraje i obecný ústavní požadavek proporcionality zásahů veřejné moci do osobní svobody. Zajištění jako nejzávažnější zásah do svobody cizince je tedy nutné aplikovat pouze tam, kde je ho skutečně třeba (rozsudek ze dne 7. 12. 2011, č. j. 1 As 132/2011 – 51, rozsudku ze dne 15. 7. 2011, č. j. 7 As 76/2011 – 50, rozsudek Soudního dvora ze dne 28. 4. 2011, *Hassen El Dridi,* věc C-61/11). Správní orgán je v tomto ohledu povinen vždy posuzovat specifické okolnosti každého případu, zohlednit individuální situaci cizince a tyto skutečnosti náležitě promítnout do odůvodnění svého rozhodnutí. Vzhledem k závažnosti zajištění jakožto opatření omezujícího osobní svobodu cizince nemohou nosné důvody rozhodnutí o zajištění spočívat na obecných, paušálních frázích. Správní orgán tudíž musí přezkoumatelným způsobem vyjádřit své úvahy ve vztahu ke konkrétnímu cizinci.

[25] Co se týče kasační námitky stěžovatele o aprobaci nesprávné praxe žalované v rámci aplikace institutu zajištění, které se měl městský soud dopustit nepřípadným poukazem na zásadu legitimního očekávání, Nejvyšší správní soud uvádí, že se jedná o stěžovatelův mylný výklad odůvodnění napadeného rozsudku. Městský soud v něm totiž zřejmým způsobem konstatoval, že samotný většinový postup žalované v obdobných případech, resp. kontinuita jejího rozhodování, neznamená bez dalšího nepřípustnou paušalizaci posuzování jednotlivých věcí. Konkrétně městský soud v napadeném rozsudku vyslovil, že *„[i] když je každá věc, kterou správní orgán řeší, v nějakém aspektu jedinečná, lze mezi rozhodovanými případy nalézt mnohdy řadu společných znaků. Zásada legitimního očekávání vychází z toho, že rozhodl-li správní orgán určitou věc za určitých podmínek určitým způsobem, měl by všechny další obdobné případy rozhodovat způsobem stejným nebo obdobným, tedy jinými slovy předvídatelně.“* S tímto právním názorem městského soudu nemá Nejvyšší správní soud důvod nesouhlasit. V daném případě je podstatné, že městský soud tuto úvahu vyslovil jako obecnou, z níž nelze jakkoliv dovozovat, že by rezignoval na posouzení jednotlivých okolností daného případu, popřípadě užil nějaký „šablonový“ či „automatický“ postup hodnocení. Tomuto závěru ostatně svědčí další obsah odůvodnění napadeného rozsudku, v němž se městský soud zabýval veškerými relevantními

skutečnostmi nyní řešené věci. V tomto kontextu pak lze učinit obdobný závěr i ve vztahu k odůvodnění rozhodnutí žalované, která hodnotila právě individuální situaci stěžovatele.

[26] Jestliže se tedy stěžovatel dále domníval, že žalovaná v jeho případě neposoudila konkrétní okolnosti daného případu, přičemž postupovala paušálně, vycházejíc pouze z toho, že stěžovatel užil padělaný cestovní doklad, Nejvyšší správní soud ani tuto námitku neshledal důvodnou. Žalovaná svůj postup ve věci, tj. zajištění stěžovatele a neuložení zvláštních opatření, nepochybně odůvodnila, když na straně 4 a 5 napadeného správního rozhodnutí posuzovala všechny jí zjištěné a známé okolnosti, jež vyplynuly z dosavadního řízení a sdělení samotného stěžovatele. Nelze přitom žalované vytknout, že za rozhodnou skutečnost, na které založila svůj závěr, považovala stěžovatelovo protiprávní jednání. Právě toto vědomé protiprávní jednání stěžovatele se totiž ve vztahu ke zkoumané otázce jeví jako zcela zásadní. Stěžovatel přitom v rámci svého vyjádření (viz *Protokol o vyjádření účastníka správního řízení* ze dne 8. 4. 2017, č. j. KRPA-129949-11/ČJ-2017-000022) neuvedl žádné mimořádné okolnosti, na které by měl být žalovanou v rozhodnutí kladen zvláštní důraz, resp. které by vyvažovaly nedůvěru ve stěžovatele plynoucí z jeho protiprávního jednání. V nyní řešeném případě se tak nejednalo o „posvěcení" zavedené praxe žalované spočívající dle tvrzení stěžovatele na paušalizaci, neboť napadené rozhodnutí žalované bylo jednoznačně konkretizováno ve vztahu k osobě stěžovatele.

[27] Nejvyšší správní soud tedy v daném případě ověřil, že žalovaná dostatečným způsobem odůvodnila, z jakých důvodů nebylo možné aplikovat žádné ze zvláštních opatření, tedy a) povinnost cizince oznámit policii adresu místa pobytu, zdržovat se tam, každou jeho změnu oznámit následující pracovní den policii a ve stanovené době se na adrese místa pobytu zdržovat za účelem provedení pobytové kontroly, b) složení finanční záruky cizincem či c) povinnost cizince osobně se hlásit policii v době policií stanovené. K možnosti a) žalovaná konstatovala, že ačkoliv na adrese stěžovatelem uváděné pobývá jeho manželka, tento zde není přihlášen k pobytu; není tedy uveden ani na zvonku a poštovní schránce. Pro žalovanou by se tak mohl stát nedostupným. Nutno podotknout, že stěžovatele k této adrese v zásadě nic neváže, když s manželkou dle jeho výpovědi dlouhodobě žili odděleně, na této adrese se tak nemusí zdržovat, a tudíž by se toto zvláštní opatření minulo účinkem. Možnost zvláštního opatření ve smyslu písmena b) žalovaná vyloučila s poukazem na sdělení stěžovatele: *„Nemám finanční prostředky na složení finanční jistiny a ani tu nikdo není, kdo by to za mě složil."* Tato okolnost tedy zjevně vylučovala eventualitu aplikace finanční záruky. Jedná-li se o možnost c), pak žalovaná zdůraznila, že si cizinec za úplatu a zcela vědomě obstaral celkový padělek rumunského občanského průkazu, přičemž se tímto dokladem policistům prokázal jako dokladem vlastním a pravým. Tímto svým úmyslným jednáním dal podle žalované jasně najevo, že by s orgány policie nemusel spolupracovat, a vzbudil důvodnou obavu, že by se mohl skrývat či opětovně měnit identitu.

[28] Již samotná okolnost, že cizinec užije při prokazování totožnosti padělaný či pozměněný doklad totožnosti některého z členských států EU umožňující mu za běžných okolností vystupovat pod nepravou identitou (příp. je u něho takový doklad nalezen, aniž by cizinec dokázal osvědčit, že jej nehodlal jakkoli užít), je totiž obvykle velmi silným signálem toho, že cizinec je připraven závažně porušovat pravidla České republiky regulující pobyt cizinců. Takový falešný doklad cizinci za běžných okolností (tedy

v případě, že nebude prováděna důkladná kontrola umožňující ověřit pravost dokladu) umožňuje pohybovat se po území ČR (a případně i jiných států Schengenského prostoru), ilegálně zde pracovat a prokazovat svoji totožnost v běžných životních situacích. Může případně vést i jakési dva životy – jeden na falešné doklady, druhý na doklady pravé. Jednoduše řečeno, takový doklad umožňuje cizinci vést život, a to dlouhodobě, na pomezí legality či za ní. Proto již samotná možnost jeho užití (a zpravidla tedy i jen prosté držení takových falešných dokladů při sobě) je za běžných okolností dostatečným důvodem k důkladnému zvážení, zda cizince zajistit – v opačném případě totiž není vůbec vyloučeno, že cizinec, který si již jednou byl schopen opatřit falešný doklad, si opatří další falešný doklad a opět se vzdálí dosahu orgánů dohlížejících na dodržování cizineckého práva.

[29] Nejvyšší správní soud proto považuje výše popsané skutečnosti, jež jsou ze správního spisu jasně patrné a žalovaná je znala a zohlednila, za nepochybně relevantní pro úvahu, zda by byla v době bezprostředně následující po odhalení toho, že stěžovatel měl k dispozici falešný doklad totožnosti, zvláštní opatření dostatečně účinná. Žalovaná tak k zajištění stěžovatele přistoupila na základě zcela objektivních okolností spočívajících v jeho předchozím jednání, přičemž tyto individuální okolnosti v případě stěžovatele plně odpovídají judikatorním požadavkům na výjimečnost institutu zajištění, namísto uložení mírnějších opatření (viz již dříve uvedená rozhodnutí Nejvyššího správního soudu).

[30] Mimo již shora uvedených a pro věc rozhodných okolností je třeba dále zdůraznit, že vyjádření stěžovatele ze dne 8. 4. 2017, č. j. KRPA-129949-11/ČJ-2017-000022, obsahuje řadu protimluvů, svědčících o jisté účelovosti jeho postupu v rámci řešeného případu. Stěžovatel například žalované výslovně sdělil, že *„neví“*, proč si nechal udělat rumunský doklad totožnosti, avšak vzápětí relativně konkrétním způsobem pokračoval, že mu tento doklad udělal *„mafián asi V., bylo to na Ukrajině před 2 roky. Potom co mi ho dal, jsem pro něj pracoval tady v ČR asi dva měsíce a za to mi strhnul 400 Euro z výplaty.“*, aby následně uvedl, že *„nevěděl o tom, že jde o doklad padělaný“*. Takovéto úmyslně účelové (lživé) tvrzení, učiněné v průběhu správního řízení před žalovanou, najisto dokládá, že stěžovatel není osobou věrohodnou, u níž by postačovalo uložit zvláštní opatření za účelem vycestování ve smyslu § 123b odst. 1 zákona o pobytu cizinců. Stěžovatel si totiž nepochybně nemohl nevšimnout, že se nejmenuje N. K., a že není státním příslušníkem Rumunska. V daném ohledu je též nutné připomenout, že si stěžovatel předmětný padělaný doklad obstaral zcela vědomě a za úplatu, přičemž se tímto následně prokázal policistům, jako dokladem vlastním a pravým. V nyní projednávaném případě se tak lze důvodně domnívat, že by se stěžovatel různými prostředky mohl snažit vyhnout realizaci rozhodnutí o správním vyhoštění, resp. by byl pro žalovanou nedosažitelný. Žalovaná proto nepochybila, když namísto užití zvláštních opatření, která se v daném případě jevila být nemožná (finanční záruka) či příliš riskantní (ponechání stěžovatele v bytě u manželky), přistoupila k zajištění stěžovatele (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 10. 2016, č. j. 10 Azs 102/2016 - 56). V souvislosti s jednáním stěžovatele pak Nejvyšší správní soud poukazuje také na trestní příkaz Obvodního soudu pro Prahu 8 ze dne 9. 4. 2017, sp. zn. 1T 38/2017, kterým byl stěžovatel odsouzen za přečin padělání a pozměnění veřejné listiny podle § 348 odst. 1 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, k trestu vyhoštění z území České republiky ve výměře 4 roků.

[31] Nejvyšší správní soud tak závěrem uvádí, že na základě posouzení všech okolností dané věci nepovažuje zajištění stěžovatele za nedůvodné či nadbytečné. Užití mírnějších opatření za účelem vycestování stěžovatele nebylo z výše uvedených důvodů na místě, když žalovaná dostatečně posoudila možnost (v objektivním smyslu) jejich případné aplikace. Vycházela přitom ze všech pro věc podstatných skutečností, jež mají oporu ve správním spisu. Městský soud proto nepochybil, shledal-li shodně s žalovanou aplikaci institutu zajištění dle § 124 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců jako přiměřenou.

[32] Pro úplnost Nejvyšší správní soud uvádí, že si je vědom svého zrušujícího rozsudku ze dne 25. 7. 2017, č. j. 2 Azs 253/2017 – 37, ve věci „přezajištění" stěžovatele po podání žádosti o mezinárodní ochranu. Tento případ je však třeba od nyní projednávané věci odlišit, a to právě z důvodu, že stěžovatel byl nejprve zajištěn dle zákona o pobytu cizinců za účelem správního vyhoštění (nyní řešená právní otázka) a teprve poté „přezajištěn" v režimu zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů. V nyní řešeném případě žalovaná přistoupila k zajištění stěžovatele poté, co učinila bezprostřední, avšak zcela dostatečná zjištění vztahující se k porušení právního řádu České republiky stěžovatelem a tato vyhodnotila v kontextu budoucí realizace správního vyhoštění. Naproti tomu ve shora zmiňované věci „přezajištění" již existoval prostor pro posouzení toho, zda bude stěžovatel se správními orgány při řízení o udělení mezinárodní ochrany opravdu spolupracovat. V odkazované věci tedy již bylo nutné důkladněji zohlednit i nově vyvstalé specifické okolnosti, např. posoudit způsob komunikace stěžovatele se správními orgány.

IV. Závěr a náklady řízení

[33] Nejvyšší správní soud ze všech shora uvedených důvodů dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji podle § 110 odst. 1 věta druhá s. ř. s. zamítl. Ve věci rozhodl v souladu s § 109 odst. 2 s. ř. s., podle něhož rozhoduje Nejvyšší správní soud o kasační stížnosti zpravidla bez jednání, když neshledal důvody pro jeho nařízení.

[34] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 1 věta první ve spojení s § 120 s. ř. s., podle kterého, nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Stěžovatel nebyl v řízení o kasační stížnosti úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalované, jíž by jinak právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti příslušelo, soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, neboť jí v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 14. prosince 2017

JUDr. Karel Šimka

předseda senátu